

Філіпова // Вісник Книжк. Палати.— К., 2014.— №. 5 (6) - [рукопис, в редакції].

Рассматриваются особенности и направления развития научных исследований по документоведению; проанализированы количественно-качественные показатели защищенных в Украине диссертаций по документоведческой специальности за последние пять лет, определены тенденции.

Ключевые слова: научные исследования, диссертации, документоведение, УНИИАДД, НАРККиИ, НБУВ, ХГАК, Украина

There are considered the features and directions of the scientific research development on documentology; there are analyzed the qualitative and quantitative indicators of theses defended in Ukraine on documentology specialty for the last five years, are defined trends.

Keywords: scientific research, dissertations, documentology, UNIIADD, NARKKiI, VNLU, KhGAK, Ukraine

УДК 002-05:005.963.1:001.891.3

М.С. Слободянік

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ СУЧASNIX ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ

В роботі аналізуються теоретико-методологічні проблеми підготовки сучасних документознавців. Розроблено концептуальну модель підготовки фахівців в сучасних умовах.

Ключові слова: документознавство, підготовка кадрів, системний підхід, концептуальна модель.

Українське документознавство розвивається під впливом загально цивілізаційного процесу формування відкритого інформаційного суспільства, яке базується на демократії, ринковій економіці, розвинутій мережі телекомунікацій, що у своїй сукупності забезпечують загальну доступність документної, фактографічної та аналітичної інформації. Це зумовлює необхідність внесення принципових змін у документознавчу освіту.

Теоретичні засади її розвитку ґрунтуються на системному підході. У відповідності з його центральною ідеєю підготовка сучасних документознавців розглядається як система у взаємозв'язку і взаємозалежності її підсистем і елементів, що спрямовані на досягнення спільної мети – забезпечення рівня підготовки документознавців потребам

України у період формування інформаційного суспільства. Основною системною рисою документознавчої освіти є те, що стосовно зовнішнього середовища – соціально-економічної системи України – вона виступає як цілісний об'єкт, що об'єднаний внутрішньою метою: забезпечення оптимального функціонування документів в умовах кардинальних змін, що відбуваються в інформаційному суспільстві України.

Практичним засобом реалізації системного підходу дозволяє вивчати вищу документознавчу освіту шляхом побудови і дослідження іншого об'єкту – її змістово-логічної моделі. При її побудові автор керувався принципами об'єктивності, практичної спрямованості, прогнозної орієнтації.

Розроблена на основі вищевказаних принципів модель документознавчої освіти інтегрує наступні взаємозв'язані та взаємодоповнюючі елементи, що необхідні та достатні для забезпечення її ефективного функціонування: зміст освіти, спеціалізація освіти, інтенсифікація навчального процесу; особистісна орієнтація освіти.

Елемент 1 – «*зміст освіти*» складається із загальнонаукової та спеціалізованої складових. Перша покликана забезпечити підготовку майбутніх документознавців із дисциплін, що визначають їх загальнонауковий рівень – філософії, історії, соціології, психології, правознавства тощо.

Зміст спеціалізованої освіти покликаний надати майбутнім фахівцям комплекс компетентностей які вони повинні мати для успішного практичної роботи з документами в сучасних умовах і у майбутньому.

У наступних основних блоків: теорія та історія документознавства, управління документацією, інформаційно-аналітична діяльність, інформатизація архівних та інших документаційних структур; управління електронними документами, організація документно-комунікаційного процесу тощо.

Елемент 2 – «*спеціалізація освіти*», покликаний розширити компетенції майбутніх фахівців і розкрити можливості їх працевлаштування і подальшого професійного зростання. В документознавчій освіті склалося два підходи – функціональний і функціонально-змістовий. Перший був започаткований у КНУКіМ, де ще з кінця 90-х років готували фахівців за кваліфікацією «документознавець, менеджер органів державного управління». Активно розвиваються функціональні спеціалізації у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв /НААККіМ/. Зокрема, в Академії успішно здійснювалась підготовка фахівців за кваліфікаціями: «документознавець, референт органів державної влади і місцевого самоврядування», «документознавець, менеджер міжнародних інформаційних систем», «документознавець, менеджер електронної

документації», «документознавець, менеджер інформаційно-аналітичних структур».

Активне впровадження функціональних змістових спеціалізацій нерозривно пов'язане з розробкою теорії галузевого документознавства. Зокрема, кваліфікація «документознавець фінансових, банківських і підприємницьких структур» передбачає як вивчення специфіки діяльності документознавця в цих установах, так і змістові властивості документів, які у них функціонують.

Аналогічна ситуація характерна і для кваліфікацій «документознавець рекрутингових агенцій і кадрових структур». Започатковується і підготовка магістрів за кваліфікацією «документознавець, аналітик управлінської інформації».

Елемент 3 – **«інтенсифікація навчального процесу»**, базується на теоретичних здобутках педагогічної науки. Основними напрямами його реалізації є інформатизація навчального процесу і використання документознавчих ресурсів мережі Інтернет; розвиток проблемного навчання; алгоритмізація навчально-пізнавальної діяльності, впровадження діалогових і загальних форм навчання; оптимізація практичної підготовки і самостійної роботи студентів.

Елемент 4 – **«особистісна орієнтація освіти»**, покликаний створити умови для повноцінного розвитку особистості студента. Документознавча освіта насамперед має стати фактором становлення та розкриття особистості студента, зростання його творчого потенціалу, сприяння вільній реалізації творчих нахилів; активне залучення до вітчизняних і освітніх духовних цінностей.

Розглянуті в даній публікації концептуальні положення і основні елементи моделі реалізовані у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

В статье представлен анализ основных концепций украинской документоведения и обоснованы концептуальные основы дальнейшего развития его структуры.

Ключевые слова: документоведение, документ, концепции, структура

It is analyzed theoretical and methodological troubles in nowadays specialists' training. it is buit new conceptual model of specialists' training in modern condition.

Keywords: documentation, human resources training, systemic approach, conceptual model.